

אנגל חיים

בן תיאודור יונתן וליזה. נולד ביום כ"ח בשבט תרפ"ט (8 בפברואר 1929) למשפחה ציונית נאורה בעיר נירנברג בגרמניה. אביו הרופא מת בשנת 1938 בירושלים והשאיר את המשפחה בתנאי חיים לא קלים. הבן אמר ללכת בדרכיו וללמוד רפואה. הוא סיים בהצטיינות את בית-הספר התיכון והתכוון להמשיך את לימודיו בחוץ לארץ.

משפרצו המאורעות והוא כבר נרשם כתלמיד באוניברסיטה העברית בירושלים, חשב למזג שירות ולימוד. אך כעבור שבועים נבחר למחלקת ה"ל"ה" שהלכה להגיש עזרה לגוש עציון הנצור ונפל עמם בה' בשבט תש"ח והובא לקבר-אחים בכפר-עציון. משם הועבר לקבורת-קבע להר-הרצל ביום 17.11.1949.

חיים אנגל

נולד ביום כ"ח שבט תרפ"ט (8 בפברואר 1929), למשפחה נאורה בגרמניה. אביו, שופטר לפני כמה שנים בירושלים, היה רופא לפי מקצועו, והבן חשב ללכת בדרכיו וללמוד רפואה. הוא סיים בהצטיינות את בית-הספר התיכון ונתכוון להמשיך את לימודיו בחו"ל. כשפרצו המאורעות נרשם כתלמיד באוניברסיטה העברית בירושלים וחשב למזג שירות ולימוד. כעבור שבועים נבחר בין הנבחרים ונפל עמהם. בן שמונה-עשרה היה במותו.

אחד אחד

ילד גדול

(מפי אחותו)

ילד מלא חן ואהוב על כולם (כי אכן ילד היה עדיין, אף לפי שנותיו לא היה מבוגר). כרוך אחרי משחק השחמט, להוט אחרי מוסיקה, קלאסית ומודרנית. גבוה, יפה-תואר ובעל נימוסים נאים. מאותם האנשים שחיהם לפניהם בלי מכשולים, כי הכל ממהרים לעזור להם, להקל עליהם.

כשנה לפני מותו גמר את בית-הספר התיכון, ואת שנת השירות שלו עשה במשטרת הישובים העברים. במשך השנה החל להתעניין בתנאי הכניסה לאוניברסיטה בשווייץ או בצרפת והקדיש את זמנו הפנוי ללימוד השפה הצרפתית. חשב ללמוד רפואה ולהיות רופא-מנתח כאביו לפניו (ידיו ואצבעותיו היו זרירות להפליא). כשפרצו המאורעות ביטל מיד את תכנית הנסיעה לחו"ל ונרשם כתלמיד באוניברסיטה העברית בירושלים. אמר ללמוד, תוך כדי שירות, מדעים מכינים לרפואה. אך ימים מעטים טעם את טעמם של חיי הסטודנטים, עסק יומם ולילה בקריאה, בהכנת השיעורים החדשים. ולאחר מכן גילה אותה התלהבות עצמה בפעולתו בהגנה ועשה ימים ולילות בעמדות ירושלים ופרגריה. אכן גם בימים אלה היה רץ, בבואו הביתה, למזוה לראות אם אמא הכינה לו שוקולדה. ילד גדול היה עד יומו האחרון.

(מפי אחיו)

בן-זקונים היה להורי, מפונק, כולנו פינקנוהו. כשהיה בן עשר מת עלינו אבינו ומאז נתקשר עוד יותר אל אמא. הויקה לנוחיות היתה טבועה בנפשו ועל-כן רכש לו בקשיים מסויימים מעמד 'ככל בני-האדם'. הוא היה 'חיימקה' של אמא. תמיד חביב על כולם, נקי ומצוחצח, מכין את שיעוריו בהתמדה ושקידה. אם-כי לא היה מהיר תפיסה, התגבר תמיד על כל הקשיים, מתוך רצון וכוונה. כל מוריו שיבחו אותו. מזלו גרם, כי תמיד נקלע לחברה מבוגרת ממנו ותמיד היה 'הקטן'. גם בתנועת הנוער, שהיתה גורם חשוב בהתפתחותו. בקבוצת הצופים היה הצעיר, אף קיבל קבוצה להדרכה בגיל צעיר מדי, אם-כי ניהל אותה יפה, לאחר הכנות רבות כמו לשיעור. אכן כל תפקיד שקיבל על עצמו מילא בשלימות, על-אף הקשיים. גם שנת השירות הקדימה לבוא. הוא החליט בנפשו ללמוד רפואה והתכוון בכל מרצו לנסוע לשם כך לחו"ל. בחר בנוטרות כדי להשתכר, למד צרפתית. ההחלטה לא באה לו בנקל, לא קל לילד ארץ-ישראלי מפונק לנסוע לבדו אל הבלתי-נודע, אך משהחליט היתה כל דעתו נתונה לביצוע ההחלטה. הוא לא היה 'צברא' טפוסי; מאז לקחוהו הוריו לטיול לחו"ל זכר את אירופה ולא הסתגר ב'ארץ-ישראליות' מכוונת.

חיים אנגל

בין שירות לשירות היה בא הביתה ומיד יושב ללמוד או לקרוא. למעשה היה ילד שטרם התבגר. הוא אך התכונן לחיים, והתכונן לכך ברצינות יתירה. לא היה איש-צבא ברוחו, כל התמודדות פיסית היתה ממנו והלאה. ילדוטי היה למרות גבהו. הוא היה ילד נחמד, טיפוסי גם בצאתו לדרכו האחרונה, והוא בן שמונה-עשרה שנה.

בעזבו את הבית בערב האחרון החליף את השמיכה הטובה שהיתה עמו בישנה, שלא ללכלך אותה. כלום ידע או שיער מה מסוכנת הדרך שלפניו?